

SAĞLIKLI KENTSEL PLANLAMADA MÜZAKERECİ DEMOKRASİ

PRATİKLERİNİN ETKİSİ

Prof. Dr. Zerrin Toprak

22-24 EKİM 2009

Diyalog ve Müzakere

- Diyalog sözcüğü, Yunanca , “dia ve logos” kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır. “Dia” **vasıtasıyla** ve **yoluyla** demektir. Logos ise; “kelime veya anlam, söz, ifade, bir şeyi göstermek, ortaya çıkarmak, hep birlikte bir araya gelmek” anlamındadır. Müzakere sözcüğü de benzer bir anlatımı ortaya koymaktadır. Sözlük anlamında müzakere “İki veya daha fazla sayıda insanın, aralarında bir konuyu değerlendirmeleri ve birbirlerine hatırlatmaları” olarak gösterilmiştir.

24.08.2009 tarihinde “**diyalog**” sözcüğü internette arama motorlarından birisi
seçilerek taranmıştır ■

Diyalog;	3.800.000
Diyalog Mardin;	181.000
Dinlerarası Diyalog;	5.940
Kültürlerarası Diyalog	3.060
Planlama Mardin	575.000
Planlama ,halk diyalog Mardin	3.440-3.760
Müzakere, planlama,Mardin	35.100
 Zerrin Toprak -diyalog	 3.890

Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu(URAK)

- Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi,
- Markalaşma Becerisi
- Yenilikçilik,
- Ticaret Becerisi,
- Erişilebilirliktir.

Beşeri sermaye ve yaşam kalitesi

- Yüksek eğitilmiş kişi sayısı, teknik eğitim alan öğrenci sayısı, üniversiteyi kazanma oranı (Öğrenci Seçme Sınavı), kişi başına düşen hastane yatağı sayısı, kişi başına düşen hastane yatağı sayısı, kişi başına düşen otomobil sayısı, kişi başına mevduat, kişi başına ilde işlenen suç miktarı, kentleşme oranı, ilde süper lig ve yükselme ligi takımı ve 5 yıldızlı otel olup olmadığına

- Mardin'in toplam gelişmişlik endeksteki sırası 58 ve toplam Endeks Değeri 13,30 dur. Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi ise 12,12 olup, Türkiye sıralamasında 76. sıradadır
- Ankara 67, 05
- İstanbul 60, 01
- Eskişehir 52, 13
- İzmir 44, 34
- Mardin 12, 12

Ağrı, Muş, Şırnak, Ardahan ve Hakkari

- Kaynak; İllerarası Rekabetçilik Endeksi(2007-2008), URAK , s.14 ve 76

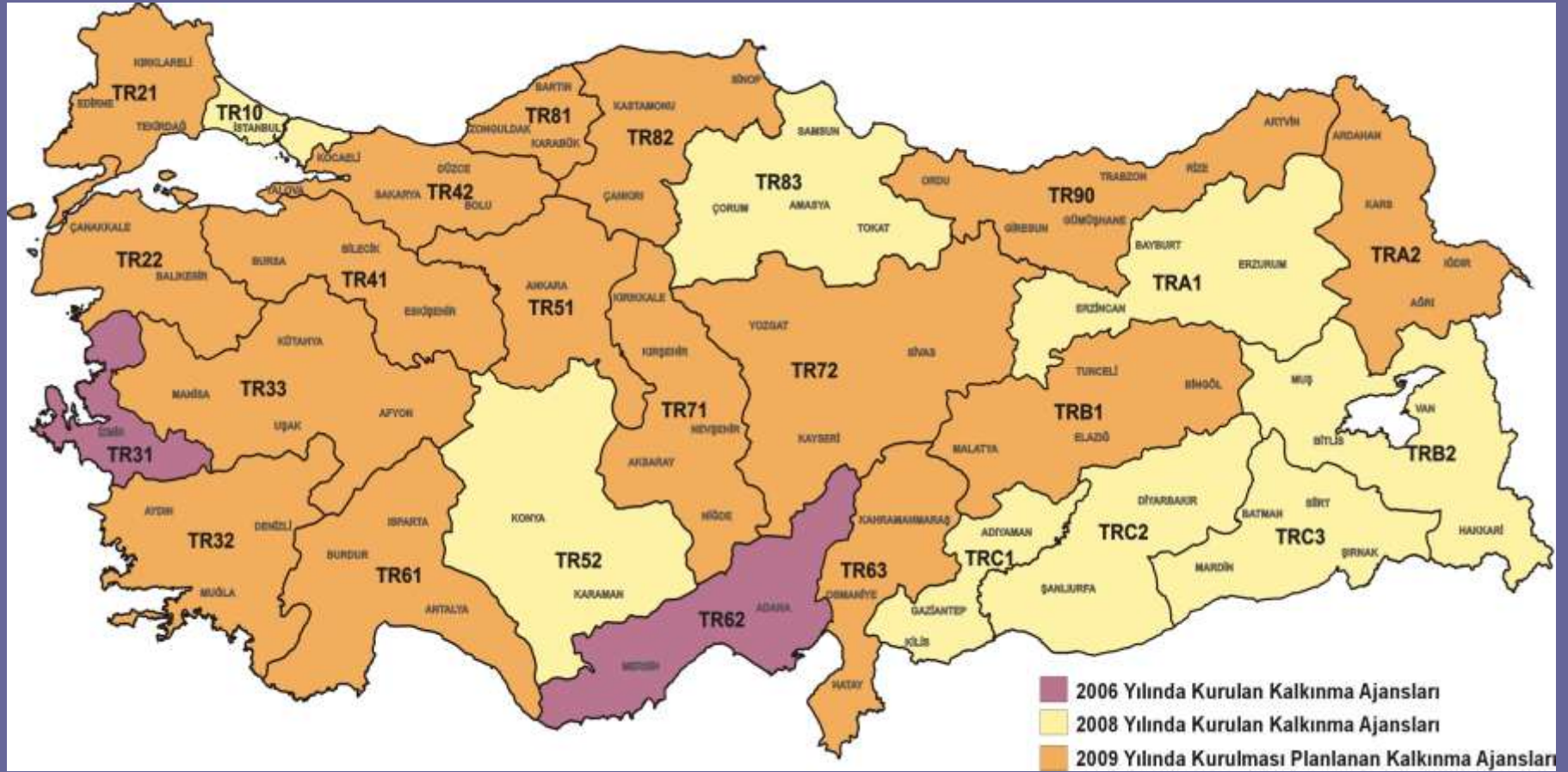
Mardin, illerarası rekabetçilik endeksi 2007-2008

- Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Endeksi ,
sıralama; 76 endeks değeri; %12.12
- Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Endeksi ;
sıralama; 51 endeks değeri; %0.17
- Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli ;
sıralama; 39 endeks değeri; %31,66
- Erişilebilirlik Endeksi ;
sıralama; 54 endeks değeri; %56,05

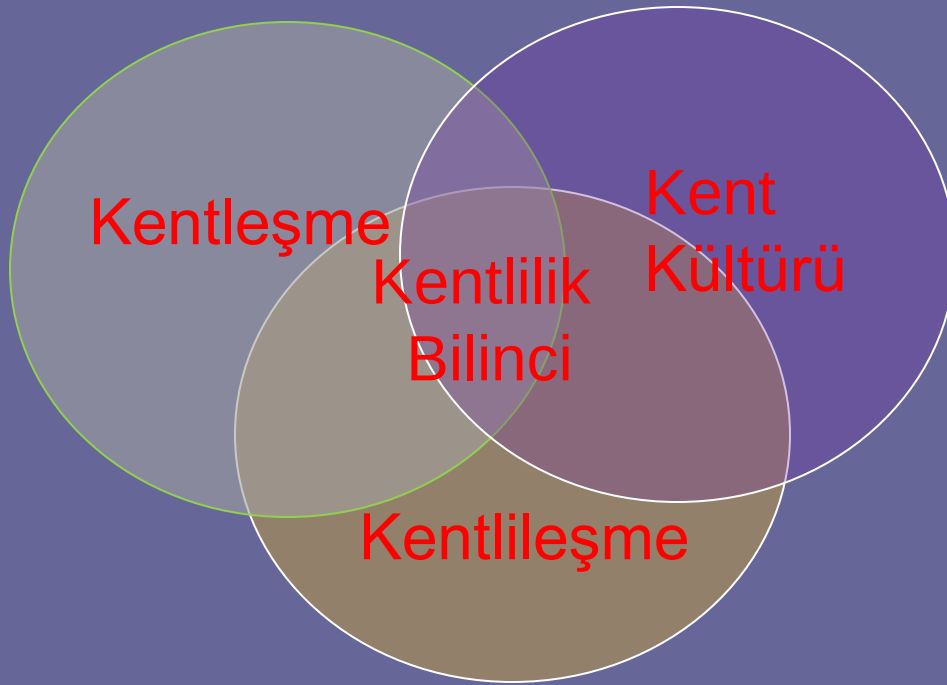
Düzey 1 (12 Bölge) ve Düzey 2 Bölgeleri (26 Bölge)

1. TR1: İstanbul
 - TR10: İstanbul
2. TR2: Batı Marmara
 - TR21: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ
 - TR22: Balıkesir, Çanakkale
3. TR3: Ege
 - TR31: İzmir
 - TR32: Aydın, Denizli, Muğla
 - TR33: Afyon, Kütahya, Manisa, Uşak
4. TR4: Doğu Marmara
 - TR41: Bilecik, Bursa, Eskişehir
 - TR42: Bolu, Düzce, Kocaeli, Sakarya, Yalova
5. TR5: Batı Anadolu
 - TR51: Ankara
 - TR52: Karaman, Konya
6. TR6: Akdeniz
 - TR61: Antalya, Burdur, Isparta
 - TR62: Adana, Mersin
 - TR63: Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
7. TR7: Orta Anadolu
 - TR71: Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Niğde, Nevşehir
 - TR72: Kayseri, Sivas, Yozgat
8. TR8: Batı Karadeniz
 - TR81: Bartın, Karabük, Zonguldak
 - TR82: Çankırı, Kastamonu, Sinop
 - TR83: Amasya, Çorum, Samsun, Tokat
9. TR9: Doğu Karadeniz
 - TR90: Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon
10. TRA: Kuzeydoğu Anadolu
 - TRA1: Bayburt, Erzincan, Erzurum
 - TRA2: Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars
11. TRB: Ortadoğu Anadolu
 - TRB1: Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli
 - TRB2: Bitlis, Hakkari, Muş, Van
12. TRC: Güneydoğu Anadolu
 - TRC1: Adıyaman, Gaziantep, Kilis
 - TRC2: Diyarbakır, Şanlıurfa
 - TRC3: Batman, Mardin, Şırnak, Siirt

Mevcut ve Yeni Kurulan Kalkınma Ajansları

Kentlilik Bilinci: Kentleşme, Kent Kültürü ve Kentlileşmenin kesişme noktası

MÜZAKERENİN TEMEL UNSURLARI

- İYİ YÖNETİŞİM-BİLGİ TOPLUMU
- DEMOKRASİ İLE ÖRTÜŞEN KURUMSAL YAPI VE UYGUN KURULLARIN VARLIĞI
- KURULLARIN İŞLEYİŞİNDE DEMOKRATİK AÇILIMLARA GÖSTERİLEN ÖZEN

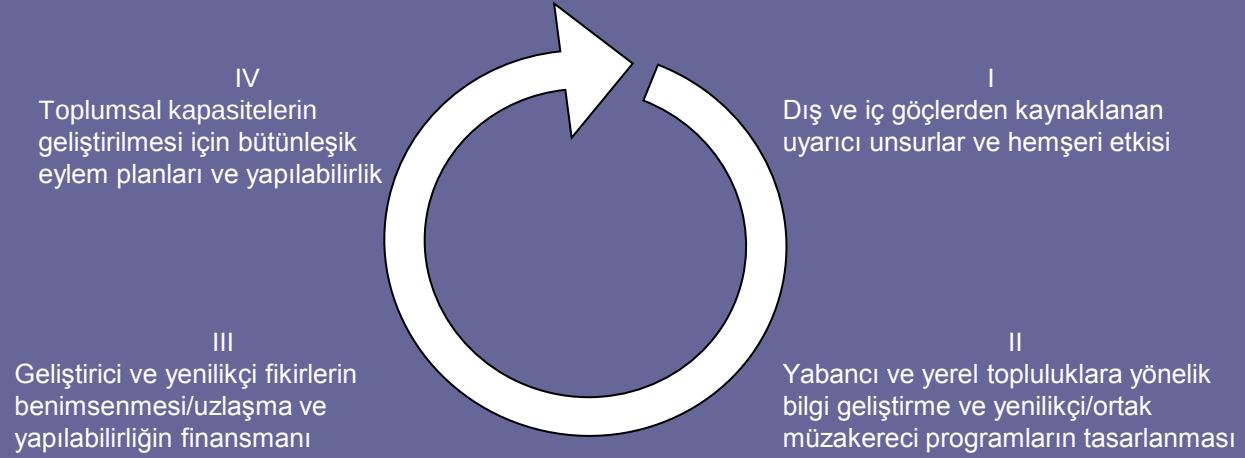
Demokratik yapının yasal dayanakları

- Yerel mevzuatta katılım ve planlamada katılım(yerel yönetimlerin sorumlulukları)
- Kent Planlama Projelerinde müzakereci demokrasinin uygulanması
 - Diyalog ile gelişebilen çok aktörlü katılıma açık ve izlenebilir toplantılar
 - E-demokrasinin uygulanabilirliği

İzlenebilirlik ve sorumluluk için uygulama araçları

- En iyi uygulama örneklerini izleme ve işbirliği programları geliştirme
 - Yerel-ulusal-uluslar arası
- Temsil sorunları ve taleplerin analizi
- Baskı ve Çıkar gruplarının değerlendirilmesi
- Sosyolojik çalışmalara dayanan sorgulamalar ve bilimsel analizler
- İşbirliğinin sonuçlarının teknolojik araçlar kullanılarak paylaşımı
- Diyalogların geliştirilmesine yönelik sürekli geri bildirim ve dinamikleştirilmiş stratejik hamleler

Toplumsal İşbirliği ve Diyalogu Sağlamada Etkili Unsurlar Döngüsü

Prof Dr. Zerrin Toprak

Y ö n e t i ŝ i m

- Etkili, bağımsız ve izlenebilir şeffaf bir “idari yönetim”
- Vatandaşın politik, sosyo-ekonomik ilgisinin koruduğu ve biçimlendirdiği çevre sağlığı, özgürlük, güvenlik ve daha iyi bir toplumsal yaşam için kültürel ve moral değerlerin çevrelediği “toplumsal yönetim” yönetişimin farklı boyutlarıdır.

Dünya yönetim göstergeleri

- çok aktörlü katılım ve sorumluluk,
- yozlaşmanın kontrolü,
- ülkede politik istikrar ve şiddetsiz bir ortam/güvenliği sağlanmış toplum,
- kamu hizmetlerinde etkililik, sürekli kalite,
- hukuk devleti

Toplumsal işbirliği göstergeleri

- Kamunun bilgilendirilmesi, görüş alışverişleri
- Fonksiyonel Yerel Kalkınma Konseyi, teknik sivil toplum örgütü üyeleri ile kurumsallaştırılmış “Performans İzleme ve Değerlendirme Kurulları”
- Özel sektör, STK ve sivil toplum katılımıyla oluşan programlar ve aktiviteler ile yararlanıcıların her zaman katılabileceği program ve süreçler olarak listelenebilmektedir.

Katılım göstergeleri/cinsiyet

- 2009 yerel seçimlerinde, İzmir metropol alanı içindeki 21 ilçe belediyesinden seçilen belediye başkanlarının hepsi erkektir.
- Bu belediyelerin toplam 547 meclis üyesi içinde 72 kadın meclis üyesi bulunmaktadır. Belediyelerin meclislerinden gelen temsilcilerle oluşan büyükşehir belediye meclisinde(128) kişi içinde yalnızca 5 kadın üye bulunmaktadır.
- Türkiye ölçeğinde ise 2009 yılı itibariyle 2.947 belediye bulunmaktadır. 81 ilde, il merkezi belediyelerden 2 kadın belediye başkanı ve diğer belediyelerden ise 15 belediye başkanı yalnızca seçilmiştir.
- Seçimde oy kullananların kadın ve erkek oranları ise belli değildir.

Yeni Bir Bilinç

Kentine
Sahip
Çıkmak

Yeni Bir Anlayış

Çözümde
Ortaklık

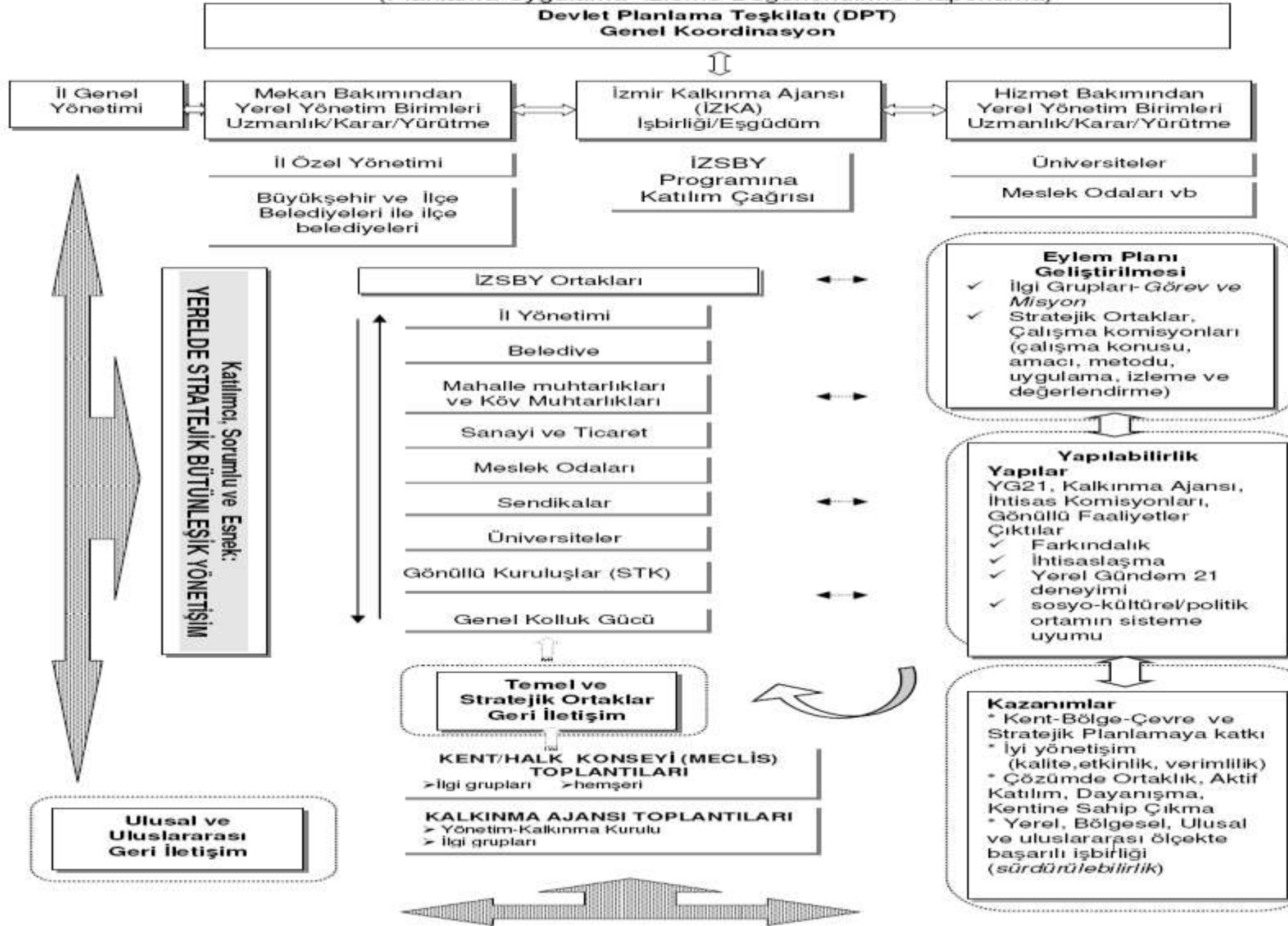
Yeni Bir Davranış

Aktif
Katılım

İZMİR STRATEJİK BÜTÜNLEŞİK YÖNETİŞİM (İZSBY) MODELİ

(Planlama-Uygulama- İzleme-Değerlendirme-Raporlama)

Planlama Anlayışına Modern Yaklaşım

- Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi anlaşmalarından olan KentSEL Şartta(1992, 2008) yer alan kültür, konut, belediyeler arası işbirliği gibi konu başlıklarından birisi de “Hemşehri Katılım, Kent Yönetimi Ve Kent Planlaması”dır.

İmar Planı Unsurları;

- Belde halkının sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılamak,
- Sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturmak,
- Yaşam kalitesini arttırmayı hedeflemek,
- Beldenin ekonomik, demografik, sosyal, kültürel, tarihsel, fiziksel özelliklerine ilişkin araştırmalara ve verilere dayalı olmak,
- Kentsel yerleşme ve gelişme eğilimlerine alternatif çözümler oluşturmak,
- Arazi kullanımı, koruma, kısıtlama kararları, örgütlenme ve uygulama ilkeleri benimsemek.

Çevre Düzeni Planı Unsurları;

- Konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler,
- Kentsel-kırsal yapı ve gelişme ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesi,
- Arazi kullanım kararlarında yönetsel, mekânsal ve işlevsel bütünlük,

Ulusal Düzeyde yapılabirlik

- İmar afları ile rutin kentsel bozulma yaratmamak, baskı gruplarını cesaretlendirmemek
- Danışma süreçlerini ilgi gruplarına düzenli açmak
- Yerel yönetimleri sağlıklı kent planlamasında desteklemek

Yerel düzeyde yapılabirlik

- Yasal düzenlemelere uymak ve sorumlulukla gelen uygulamalara özen göstermek,
- Sosyal ve kültürel farklılıklara sahip topluluklar arasında sağlıklı planlama adına diyalog ortamları yaratmak ve bu çalışmalarını zaman kaybı olarak değerlendirmemek,
- Planlama'da ilgi gruplarını katılımcılık için sürekli teşvik etmek ve kararları dikkate almak
- Kent Konseyi, Kalkınma Ajansı gibi katılım mekanizmalarını felsefesine uygun kullanmak,
- Yerel halk ve yöneticilerin, kentsel sürdürülebilirlik ile etik değerlerin içselleştirilmesi konularında eğitimi için, müzakereci ortamları önemsemek,
- Bilgileri ortakların/ilgi gruplarının web sitelerinde link vererek paylaşmak

Sürekli İyileştirme

TEŞEKKÜRLER